

PITYRIASIS VERSICOLOR

Informace pro pacienty Dermatovenerologické kliniky

Březen 2013

Co je pityriasis versicolor a jak vzniká?

Pityriasis versicolor je běžné celosvětově rozšířené povrchní plísňové onemocnění kůže. Ačkoli je časté, neexistuje pro ně zatím český název. Původcem onemocnění je kvasinka rodu *Malassezia furfur* (dříve nazývaná *Pityrosporum ovale*), která se běžně vyskytuje na povrchu kůže v podobě spór (kulovité výtrusy kvasinky, které narozdíl od vláknité formy kvasinky nezpůsobují onemocnění). Postihuje zejména dospělé muže a ženy, u dětí a starých lidí je vzácnější. Většina onemocnění je diagnostikována v létě nebo na podzim, kdy horké počasí a zvýšená potivost usnadňují nákazu či reaktivaci přežívajících spór kvasinky na kůži.

Onemocnění se přenáší z člověka na člověka, a to buď přímým kontaktem, nebo nepřímo prádlem. Nakažlivost je však malá. Pro vznik nákazy je nutná určitá individuální vnímavost daná pravděpodobně biochemickým složením kůže. Podpůrným faktorem je například zvýšená potivost, nevzdušné oblékání apod. Uplatnit se může i prádlo z umělých vláken, které není možné žehlit a také nedostatečně vstřebává pot, čímž vytváří prostředí pro růst těchto kvasinek.

Jaké jsou příznaky?

Nemoc začíná obvykle na trupu v podobě mnohočetných ostře ohraničených hnědavých nebo narůžovělých skvrnek několik milimetrů velikých, které se na povrchu lehce olupují. Skvrnky se postupně zvětšují, přibývá jich a mohou splynout i do mapovité plochy a postihnout velkou část povrchu těla. Pityriáza postihuje nejčastěji horní polovinu trupu, zejména ramena, záda, hrudník, méně krk a břicho a velmi vzácně obličej. V létě při opalování zůstávají postižená místa neopálená jako nápadně bílá ložiska na opálené nepostižené kůži. Onemocnění zpravidla nevyvolává žádné subjektivní obtíže, vzácně mírně svědí.

Jak se stanoví diagnóza?

Ve většině případů lékař stanoví diagnózu na základě typického kožního nálezu. V případě pochybností lze provést mikroskopické vyšetření z odebraných šupinek na postižené kůži.

Jak se pityriasis versicolor léčí?

Při malém rozsahu se nemoc léčí protiplísňovými preparáty ve formě krémů, gelů, sprejů či šampónů. Léčba trvá obvykle 10-14 dnů, pro zabránění opakování onemocnění často preventivně i déle.

Při větším rozsahu onemocnění pak může lékař předepsat tyto léky ve formě tablet. Důležitá jsou také režimová opatření – tj. používání vhodných mýdel s kyselým pH, vzdušné bavlněné oblečení.

Jaké je očekávání průběhu nemoc?

Jde o nezávažné spíše kosmeticky obtěžující onemocnění, jehož hlavní nepříjemností bývá jeho časté opakování. Pigmentové změny na kůži přetrvávají někdy až několik měsíců a nemusí být projevem neúčinné léčby.

Vypracoval/a: prof. MUDr. Karel Pizinger, CSc.

Schválil/a: prof. MUDr. Karel Pizinger, CSc.

Dne: 16.3.2016

Platnost do: revize